

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.А. Шекшуєв

Програма навчальної дисципліни і робоча програма дисципліни

„Державне регулювання економіки”

(для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальностей

6.050100 - „Економіка підприємства”, „Облік і аудит”)

Харків – 2009

Програма навчальної дисципліни і робоча програма дисципліни „Державне регулювання економіки” (для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальностей 6.050100 - „Економіка підприємства” „Облік і аудит”) / Укл.: Шекшуєв О.А. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 22 с.

Укладач: О.А. Шекшуєв

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: к.е.н., доц. Островський І.А.

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
(протокол №9 від 5.05. 2009 р.)

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	8
2.2. Зміст дисципліни.....	9
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	15
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	20

ВСТУП

Державне регулювання соціально–економічного розвитку країни є істотною ознакою сучасної ринкової економіки змішаного типу. Розумний симбіоз ринкових і державних регуляторів дає можливість реалізовувати соціально – економічні цілі розвитку суспільства, досягати високої ефективності виробництва, стабільного економічного розвитку, забезпечувати соціальну справедливість. Крім того, підставою здійснення найбільш ефективних зовнішньоекономічних стратегій має бути попередній фундамент з фундаментальних і спеціальних навчальних дисциплін. Це обумовлює вивчення окремого навчального предмету «Державне регулювання економіки».

Курс «Державне регулювання економіки» є нормативним для студентів спеціальностей 6.050100 - «Економіка підприємства», «Облік і аудит». Участь нашої держави в Болонському процесі обумовлює впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що є нашим національним варіантом ECTS. 12 навчальних тем згруповані у 2 змістових модулі (далі ЗМ) з відповідним поточним і підсумковим контролем.

Програма навчальної дисципліни складена на основі:

- ГСВОУ: ОКХ бакалавра напряму підготовки 0501–«Економіка і підприємництво» 2004 р.
- ГСВО: ОПП підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501–«Економіка і підприємництво» 2002 р.
- СВО ХНАМГ: Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво» спеціальностей 6.050100 – «Економіка підприємства», «Облік і аудит» 2006 р.

Програма ухвалена на засіданні кафедри економічної теорії ХНАМГ (протокол №1 від 30.08.2007 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань з методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є усвідомлення:

- сутності, цілей і завдань державного регулювання економіки;
- теоретичних основ формування і реалізації стратегії соціально-економічної політики держави;
- методів впливу держави на соціально-економічні процеси;
- методології соціально-економічного прогнозування і програмування економічного й соціального розвитку.

1.1.2. Предметом вивчення дисципліни є система методів і засобів державного впливу на економічний і соціальний розвиток країни.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1) політична економія;	1) економічна діагностика;
2) мікроекономіка;	2) управління проектами;
3) макроекономіка;	3) фінансовий менеджмент
4) економічна історія;	
5) історія економічних учень;	
6) міжнародна економіка;	
7) економіка підприємства	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль: Державне регулювання економіки

(2,5/90)

ЗМ 1. Національна економіка як об'єкт державного регулювання

- 1.1. Державне регулювання економіки як функція держави.
- 1.2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.
- 1.3. Фінансова політика.
- 1.4. Структурна й інвестиційна політика.
- 1.5. Науково-технічна й інноваційна політика.
- 1.6. Державне регулювання підприємництва.

ЗМ 2. Зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ

- 2.1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
- 2.2. Державне регулювання цін і інфляції
- 2.3. Регіональна економічна політика
- 2.4. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання
- 2.5. Соціальна політика
- 2.6. Державне регулювання природоохоронної діяльності

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Ураховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності.	Виробнича	Аналітична
Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо конкурентного середовища підприємства.	Виробнича	Аналітична
Евристичний рівень: За результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, за допомогою зіставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці	Виробнича	Аналітична

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Аналіз національної економіки: Навч. посіб./ За ред. Г.О. Пухтаєвич. — К.: КНЕУ, 2005. — 254 с.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. — К.: КНЕУ, 2008. — 440 с.
3. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки. - К.: Знання, 2008. — 213 с.
4. Державне регулювання економіки: Тексти лекцій (для студентів усіх форм навчання спеціальностей 6.050100 - «Економіка підприємства», «Облік і аудит»). Авт.: Шекшуєв О.А., Данильченко Є.П., Островський І.А. — Харків: ХНАМГ, 2007 — 121 с.
5. Методичні вказівки до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання контрольних робіт з дисципліни «Державне регулювання економіки» (для студентів 4 курсу денної заочної форм навчання спеціальностей 6.050100 - «Економіка підприємства» і «Облік і аудит») / Укл.: Шекшуєв О.А. Харків: ХНАМГ, 2009 — 69 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотації програми навчальної дисципліни

Мета: формування системи знань з методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

Предмет: система методів і засобів державного впливу на економічний і соціальний розвиток країни.

Зміст: національна економіка як об'єкт державного регулювання; зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ

Аннотация программы учебной дисциплины

Цель: формирование системы знаний по методологии, методике и организационным основам государственного регулирования экономики.

Предмет: система методов и средств государственного воздействия на экономическое и социальное развитие страны.

Содержание: национальная экономика как объект государственного регулирования; внешнеэкономический и социальный аспекты ГРЭ.

Abstract of the discipline program

Purpose: formation of system of knowledge on methodology, a technique and organizational bases of state regulation of economy

Subject: system of methods and means of the state influence for economic and social development of the country.

Contents: national economy as object of state regulation; external economic and social aspects of state regulation of economy.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

2.1.1. Структура навчальної дисципліни

Призначення: підготовка бакалавра	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів , відповідно ECTS – 2,5/90 Модулів – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 90	Напрям підготовки – 0501 «Економіка і підприємництво» Спеціальності – 6.050100 «Економіка підприємства» (ЕП), «Облік і аудит» (О і А) Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр	Нормативна Рік підготовки – четвертий Семестр – сьомий Аудиторні заняття : Лекції – 15 Практичні – 15 Самостійна робота – 60 Від підсумкового контролю – екзамен
Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 30% до 70%		

2.1.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Заліки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
6.050100 ЕП, О і А	2,5/ 90	7	30	15	15	-	60	-	-	-	7	-

2.2. Зміст дисципліни

2.2. 1. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль: Державне регулювання економіки

(2,5/90)

ЗМ 1. Національна економіка як об'єкт державного регулювання (1,5/54)

1.1. Державне регулювання економіки як функція держави.

Сутність державного регулювання, його необхідність і практичне значення. Теорії макроекономічного регулювання. Сучасні підходи й принципи державного регулювання економіки. Особливості управління економікою перехідного типу.

1.2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.

Сутність стратегії соціально-економічної політики. Соціально-економічне прогнозування. Макроекономічне планування. Державне програмно-цільове програмування. Контроль за виконанням макроекономічних планів і державних програм.

1.3. Фінансова політика.

Фінансово-бюджетне регулювання. Податкове регулювання. Грошово-кредитне регулювання. Державне регулювання ринку цінних паперів.

1.4. Структурна й інвестиційна політика.

Структура та структурні зрушення в розвитку економіки. Види структурних співвідношень в економіці. Державне регулювання структурних зрушень в економіці. Державне регулювання інвестиційної діяльності.

1.5. Науково-технічна й інноваційна політика.

Науково-технічний прогрес та економічне зростання. Необхідність і сутність науково-технічної політики. Форми та методи реалізації науково-технічної політики. Концепція державної інноваційної політики. Організаційно-економічний механізм державного регулювання інноваційної діяльності.

1.6. Державне регулювання підприємництва.

Підприємництво як об'єкт державного регулювання. Роль держави в процесі становлення підприємницького середовища в Україні. Механізм державного регулювання підприємництва. Фінансові важелі державної підприємницької політики. Регуляторна форма та регуляторна політика.

ЗМ 2. Зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ (1,0/36)

2.1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Основи зовнішньоекономічної діяльності. Регулювання торговельної діяльності. Іноземне інвестування та його регулювання. Роль держави у залученні іноземних кредитів.

2.2. Державне регулювання цін і інфляції.

Необхідність і методи державного регулювання цін. Система органів ціноутворення, їх завдання та функції. Антиінфляційна політика. Політика доходів (регулювання витрат). Адаптаційна політика. Дефляційна політика. Стримувальна фінансово-кредитна політика. Зменшення грошової пропозиції.

2.3. Регіональна економічна політика.

Регіональна економічна політика, її сутність і завдання. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів.

2.4. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання.

Регулювання суспільного сектору економіки. Кошториси бюджетних установ. Державні закупівлі як засіб задоволення державних потреб. Механізм державних закупівель.

2.5. Соціальна політика.

Сутність і мета соціальної політики. Основні завдання та показники соціальної політики. Реальні доходи населення та їх регулювання. Регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг. Державне регулювання оплати праці. Регулювання ринку праці та зайнятості населення

2.6. Державне регулювання природоохоронної діяльності.

Необхідність охорони навколишнього природного середовища. Принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища. Державне екологічне регулювання. Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності.

2.2.2. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль: «Державне регулювання економіки»	2,5 / 90	15	15	-	60
ЗМ 1. Національна економіка як об'єкт державного регулювання	1,5 / 54	8	8	-	38
ЗМ 2. Зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ	1,0 / 36	7	7	-	22

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні теоретичні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2.3. Лекційний курс (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.050100 ЕП, О і А
<i>ЗМ 1. Національна економіка як об'єкт державного регулювання</i>	8
1.1. Державне регулювання економіки як функція держави	1
1.2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	1
1.3. Фінансова політика	2
1.4. Структурна й інвестиційна політика	1
1.5. Науково-технічна й інноваційна політика	2
1.6. Державне регулювання підприємництва	1
<i>ЗМ 2. Зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ</i>	7
2.1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1
2.2. Державне регулювання цін і інфляції	1
2.3. Регіональна економічна політика	1
2.4. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання	1
2.5. Соціальна політика	2
2.6. Державне регулювання природоохоронної діяльності	1
Разом	15

2.2.4. Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.050100 ЕП, О і А
<i>ЗМ 1. Національна економіка як об'єкт державного регулювання</i>	8
1.1. Державне регулювання економіки як функція держави	1
1.2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни	1
1.3. Фінансова політика	2
1.4. Структурна й інвестиційна політика	1
1.5. Науково-технічна й інноваційна політика	2
1.6. Державне регулювання підприємництва	1
<i>ЗМ 2. Зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ</i>	7
2.1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1
2.2. Державне регулювання цін і інфляції	1
2.3. Регіональна економічна політика	1
2.4. Суспільний сектор економіки як об'єкт державного регулювання	1
2.5. Соціальна політика	2
2.6. Державне регулювання природоохоронної діяльності	1
Разом	15

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем.

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
<i>ЗМ 1. Національна економіка як об'єкт державного регулювання</i>	38	
1. Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект
2. Вивчення понятійного апарату змістового модулю	2	Конспект
3. Самостійна підготовка питань: Основні види економіко-математичного моделювання «Роль інноваційних структур у розвитку НТП (технополіси, технопарки, венчурні підприємства)», «Інституціональні перетворення та їх значення для розвитку вітчизняного бізнесу»	18	Конспект
4. Підготовка рефератів	6	Текст і презентація рефератів
5. Підготовка до поточного тестування	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
<i>ЗМ 2. Зовнішньоекономічний і соціальний аспекти ДРЕ</i>	22	
1. Огляд основної та додаткової літератури	4	Конспект
2. Вивчення понятійного апарату змістового модулю	2	Конспект
3. Підготовка рефератів	6	Текст і презентація реферату
4. Самостійна підготовка питань: „ Роль наддержавних органів регулювання зовнішньоекономічних відносин ”, „ Інструменти адаптаційної цінової політики”, „ Сутність прямих і опосередкованих методів державного регулювання цін”, „ Роль місцевого самоврядування у розвитку територій”, „ Функції сторін у взаємовідносинах “регіон - центр”, „ Система державних закупівель ”, „ Специфіка місцевого рівня управління природоохоронною діяльністю ”, „ Основні форми й принципи соціального страхування”, „ Вимірювання рівня життя населення”, „ Основні стратегічні соціальні пріоритети України”	20	Конспект
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка до поточного тестування і заліку	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
РАЗОМ	60	

3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

3.1. Види та засоби контролю

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)		Розподіл балів, %
МОДУЛЬ: «Державне регулювання економіки»		
Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.1	Тестування	35%
ЗМ 1.2	Тестування	25%
Підсумковий контроль за модулем		
Екзамен (тестування)		40
Всього за модулем		100%

3.2. Методи й критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- складання заліку.

Оцінку знань студентів з дисципліни здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної). Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має метою перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань

студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS. При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (тестування). Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і проведені практичні завдання в межах кожного з двох змістових модулів.

Знання оцінюються за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання).

Порядок і критерії оцінювання тестового контролю знань, навичок та умінь студентів

Тестовий контроль знань, умінь і навичок студентів дозволяє ефективно й об'єктивно оцінювати успішність студентів. Критерії оцінювання тестових завдань залежать від їх типу.

Тестові завдання закритої форми

Тест-завдання закритої форми різняться за принципами побудови і відповідно мають і різні оцінювальні бали.

Прості альтернативні тест-завдання використовують для грубої перевірки правильності вибору або прийняття рішення у згорнутій формі й передбачають наявність двох варіантів організації відповіді типу „так - ні”; „правильно - неправильно” тощо. *Оцінюються 1 бал.*

Тест-завдання з простим множинним вибором за принципом класифікації використовують тоді, коли кількість можливих варіантів відповідей менше трьох, але відповідь більш складна, ніж відповідь типу „так-ні”. Їх доцільно використовувати під час перевірки умінь вільно орієнтуватися у групі схожих понять, явищ, процесів тощо. *Оцінюються в 1 бал.*

Тестові завдання з множинним вибором за принципом кумуляції, доцільно використовувати для перевірки повноти знань і умінь. Запитальна частина таких завдань в основному має порівняльний зміст: одна з декількох відповідей має бути найкращою, можливо правильною, найбільш правильною, найбільш повною, що частіше трапляється. У зв'язку з цим у запитальній частині завдань використовують вирази типу „як правило”, „звичайно”, „частіше за все” „головна причина”, „найбільш часто”, „найчастіше”. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання з множинним вибором за принципом циклічності, використовуються для перевірки знань та умінь, якщо відповіді побудовані за принципом циклічності. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання за принципом подвійної альтернативи передбачають, що після запитання, яке є незакінченим твердженням, фрагментом, ситуацією тощо, подається п'ять (два, три,...) відповідей і серед них необхідно обрати одну найбільш правильну (найповнішу) відповідь. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання на відповідність(на асоціативні зв'язки) дають можливість установити знання фактів, взаємозв'язків і знання термінології, позначень, методик тощо. *Оцінюються в 1 бал одна правильна відповідь.*

Тестові завдання на порівняння і протиставлення (на аналіз взаємозв'язку), рекомендуються для перевірки умінь виявляти розпізнавальні ознаки різних явищ, ситуацій тощо. Виконання таких завдань передбачає аналіз запропонованого матеріалу, його синтез та вміння зробити висновки. У разі аналізу запропонований для тестування матеріал поділяється на окремі частини і визначається їхні взаємовідносини; у разі синтезу – окремі частини або елементи запропонованого матеріалу поєднуються в одне ціле. *Оцінюються в 5 балів.*

Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями. Тестові завдання з множинними відповідями „правильно-неправильно” використовуються у ситуаціях, коли відповіді або рішення можуть бути тільки правильними або неправильними, не мають жодних відтінків і є категоричними. Крім того, досить часто на запропоновані запитання існує декілька правильних відповідей. У такому разі вважається, що тестується глибина знань, розуміння різних аспектів явищ, процесів тощо.

Завдання цього типу містять основу, до якої, як правило, пропонується чотири пронумеровані відповіді. Така основа може подаватися у формі твердження, фрагменту тексту, ілюстрації тощо. Відповіді повинні бути тільки правильними або тільки неправильними (на відміну від ТЗ з однією найбільш правильною відповіддю). В інструкції наведено правило вибору відповіді. *Оцінюються в 5 балів.*

Тестові завдання на визначення причинної залежності використовуються з метою перевірки розуміння певної причинної залежності між двома явищами. Запитання складається так, що кожне з двох тверджень, пов'язаних сполучником „тому, що”, є повним і чітко сформульованим реченням. При виконанні такого завдання спочатку необхідно визначити правильне чи неправильне кожне з двох тверджень окремо, а тільки потім, якщо обидва твердження правильні, визначити, правильна чи неправильна причинна залежність між ними. *Оцінюються такі тест завдання в 5 балів.*

Тест-задачі передбачають перевірку навиків практичного застосування теоретичних знань, уміння робити економічні висновки й прогнози щодо діяльності економічних суб'єктів у певних виробничих ситуаціях. *Оцінюються такі тест-завдання в 5 балів.*

Тестові завдання відкритого типу

Тестові завдання відкритого типу передбачають вільні відповіді. Вони не мають запропонованих варіантів відповідей і використовуються для виявлення знань термінів, визначень, понять тощо. За змістом тестові завдання відкритого типу являють собою твердження з невідомою змінною. *Оцінюються – в 1 бал - одне правильно вставлене слово, позначення, показник тощо.*

Проведення підсумкового контролю

Умовою допуску до екзамену є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями. За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Екзамен здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами, що містять два теоретичні питання і тести, або за підсумковим тестовим завданням, що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни. Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання – за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання.

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „дуже добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка „задовільно”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка „задовільно (достатньо)”. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

Шкала перерахування оцінок результатів навчання у різних системах оцінювання

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою
більше 90 – 100 включно	Відмінно	A
більше 80 – 90 включно	Добре	B
більше 70 – 80 включно		C
більше 70 – 60 включно	Задовільно	D
більше 60 – 50 включно		E
більше 25 – 50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

* З можливістю повторного складання

** З обов'язковим повторним курсом

4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література	
1. Аналіз національної економіки: Навч. посіб./ За ред. Г.О. Пухтаєвич. — К.: КНЕУ, 2005. — 254 с.	1 – 2
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. — К.: КНЕУ, 2008. — 440 с.	1 – 2
3. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки. - К.: Знання, 2008. — 213 с.	1 – 2
2. Додаткові джерела	
1. Конституція (Основний Закон) України. — К., 2005.	1 – 2
2. Бюджетний кодекс України. — К., 2001.	1 – 2
3. Господарський кодекс України. — К, 2003.	1 – 2
4. Митний кодекс України. — К., 2002.	1 – 2
5. Гринів Л.С., Кічурчак М.В. Національна економіка: Навч. Посібник. — Львів: «Магнолія», 2008. — 464 с.	1 – 2
6. Національна економіка: Навч. Посібник / За ред. В.М. Тарасовича. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 280 с.	1 – 2
7. Національна економіка: підручник/За ред.. П.В. Круша. — К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. — 416 с.	1 – 2
8. Шамхалов Ф. Государство и экономика. Основы взаимодействия: Учебник. — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2005. — 727 с.	1 – 2
3. Методичне забезпечення	
1. Державне регулювання економіки: Тексти лекцій (для студентів усіх форм навчання спеціальностей 6.050100 - «Економіка підприємства», «Облік і аудит»). Авт.: Шекшуєв О.А., Данильченко Є.П., Островський І.А. — Харків: ХНАМГ, 2007 — 121 с.	1 – 2
2. Методичні вказівки до організації самостійної роботи, практичних занять та виконання контрольних робіт з дисципліни «Державне регулювання економіки» (для студентів 4 курсу денної заочної форм навчання спеціальностей 6.050100 - «Економіка підприємства» і «Облік і аудит») / Укл.: Шекшуєв О.А. Харків: ХНАМГ, 2009 — 69 с.	1 – 2

4. Ресурси ІНТЕРНЕТ	
1. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку: http://www.ssmc.gov.ua	1 – 2
2. Державний комітет із статистики: http://www.ukrstat.gov.ua	1 – 2
3. Кабінет Міністрів України: http://www.kmu.gov.ua	1 – 2
4. Міністерство економіки: http://www.me.gov.ua	1 – 2
5. Міністерство фінансів: http://www.minfin.gov.ua	1 – 2
6. Національний банк України: http://www.bank.gov.ua	1 – 2
7. Світовий банк: http://www.worldbank.org.ru	1 – 2
8. Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	1 – 2

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни і робоча програма дисципліни „Державне регулювання економіки” (для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальностей 6.050100 - „Економіка підприємства” „Облік і аудит”)

Укладач: Олександр Анатолійович Шекшуєв

Редактор: М.З. Аляб'єв

План 2009, поз. 485Р

Підп. до друку 22.05.2009	Формат 60х84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 1,3	Обл.-вид. арк. 1,6
Замовл. №4482	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12